

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ У 5–9 КЛАСАХ

методична модель для індивідуальних, парних і групових проєктів

1. Нормативна й методична основа

Критерії розроблено відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722, у чинній редакції з обов'язковим урахуванням змін, внесених наказом Міністерства освіти і науки України від 29.06.2026 № 1001, Державного стандарту базової середньої освіти та чинних модельних і навчальних програм для 5–9 класів.

Проєкт є формою навчальної діяльності, а не окремим універсальним результатом навчання. Об'єктом оцінювання є результати навчання учнів, продемонстровані під час виконання конкретного проєкту. Тому оцінюємо не сам факт створення презентації, плаката, відео чи іншого продукту, а ті знання, уміння, способи діяльності, самостійність, взаємодію та рефлексію, які передбачені конкретним навчальним завданням.

2. Головний принцип оцінювання проєкту

Оцінюємо навчальний результат, а не «вау-ефект». Дорогі матеріали, професійний монтаж, складний дизайн, велика кількість слайдів або технічні можливості родини не є самостійною підставою для високого бала.

У груповому проєкті оцінюємо індивідуальний внесок. Спільний продукт може бути один, але підсумковий бал кожного учасника має спиратися на його власні продемонстровані результати.

3. Чотири критерії

Критерій	Що оцінюємо
K1. Зміст і досягнення мети	Розуміння проблеми/завдання; відповідність результату меті; правильність, достатність і доречність змісту; обґрунтованість висновків; фактична точність.
K2. Робота з інформацією і дослідницька діяльність	Пошук, добір, перевірка й опрацювання інформації; доречність джерел; розрізнення фактів і суджень;

	використання доказів; академічна доброчесність.
К3. Створення і представлення продукту	Функціональність та відповідність продукту завданню; структура; мовне оформлення; зрозумілість представлення; уміння пояснити рішення, висновки й відповісти на запитання.
К4. Організація, співпраця і рефлексія	Планування; самостійність; виконання власної ролі; відповідальність; взаємодія в парі/групі; дотримання домовленостей; самооцінювання процесу й результату.

4. Основна критеріальна матриця

Рівень	К1	К2	К3	К4
Високий 10–12	Мету досягнуто повністю; зміст точний, достатній і осмислений; висновки обґрунтовані.	Інформацію самостійно добирає, перевіряє, зіставляє й опрацьовує; джерела доречні; доброчесність дотримано.	Продукт повністю відповідає завданню; представлення чітке, змістовне; учень упевнено пояснює рішення та відповідає на запитання.	Роботу планує й виконує відповідально; виявляє самостійність; у групі має підтверджений вагомий внесок; рефлексія конкретна й осмислена.
Достатній 7–9	Мету загалом досягнуто; зміст правильний, але окремі аспекти недостатньо розкриті або обґрунтовані.	Потрібну інформацію добирає й опрацьовує переважно самостійно; є окремі слабкі місця у перевірці, зіставленні чи використанні джерел.	Продукт відповідає завданню; представлення зрозуміле; окремі рішення або відповіді потребують уточнення.	Загалом організований і відповідальний; виконує свою роль; співпрацює; рефлексія є, але не завжди достатньо конкретна.
Середній 4–6	Мету досягнуто частково; зміст неповний або	Потребує допомоги в пошуку, відборі та	Продукт частково виконує	Потребує підтримки в плануванні;

	містить кілька істотних неточностей; висновки слабо обґрунтовані.	перевірці інформації; джерела використовує непослідовно.	завдання; структура або представлення ускладнюють розуміння; пояснення власних рішень неповне.	внесок нерівномірний; не завжди виконує домовленості; рефлексія переважно загальна.
Початковий 1–3	Мету переважно не досягнуто; зміст фрагментарний, значною мірою неправильний або не відповідає завданню.	Інформацію використовує без достатнього відбору/перевірки; не може пояснити походження ключових відомостей; потребує значної допомоги.	Продукт не розв'язує поставленого завдання або учень не може пояснити його зміст/власні рішення.	Власна участь мінімальна або не підтверджена; робота виконується лише за постійної допомоги; рефлексія відсутня або формальна.

5. Як визначити конкретний бал

Спочатку визначаємо загальний рівень за сукупністю К1–К4, а конкретний бал установлюємо шляхом співвіднесення продемонстрованих результатів із загальними критеріями відповідного бала, установленими наказом МОН № 722 у чинній редакції, та з урахуванням мети й типу конкретного проєкту.

- Орієнтовна рубрика К1–К4 допомагає визначити рівень досягнення результатів, але не замінює загальних критеріїв конкретного бала, установлених наказом № 722.
- Механічне середнє між К1–К4 не виводимо: враховуємо характер проєкту, визначені результати навчання та те, наскільки самостійно й стабільно учень їх продемонстрував.
- Якщо показники належать до різних рівнів, рішення про конкретний бал має спиратися на сукупність доказів навчального результату, а не на простий арифметичний підрахунок.

К1 має визначальне значення для результативності проєкту: високий загальний результат неможливий, якщо проєкт не розв'язує поставленого навчального завдання. Водночас у груповій роботі К4 є важливим джерелом доказів індивідуального внеску. Однаковий бал учасникам групи не виставляється

автоматично лише на підставі спільного продукту; водночас однакові бали можливі, якщо кожен учасник продемонстрував результати відповідного рівня.

6. Види проєктів і що змінюється в оцінюванні

Вид	Методичний акцент
Інформаційний	Посилюємо К2: якість добору, перевірки, систематизації та представлення інформації.
Дослідницький	Посилюємо К1–К2: проблема/запитання, спосіб дослідження, дані/докази, обґрунтовані висновки.
Творчий	К3 враховує доречність форми й виразність, але художній талант або дорогий дизайн не оцінюємо як окрему перевагу.
Практико-орієнтований	Посилюємо К1 і К3: чи розв’язує продукт реальне/навчальне завдання, чи є функціональним і придатним до використання.
Короткотривалий	Не вимагаємо складного планування, великої кількості джерел чи розгорнутої рефлексії, якщо цього не передбачає завдання.
Тривалий	Можна оцінювати проміжні етапи: план, джерела, чернетку/прототип, внесок, корекцію після зворотного зв’язку, фінальну рефлексію.

7. Індивідуальний, парний і груповий проєкт

Формат	Що важливо
Індивідуальний	Усі К1–К4 безпосередньо характеризують роботу одного учня.
Парний	Спільний продукт оцінюємо за К1–К3, але К4 та усне пояснення дають змогу встановити внесок кожного.
Груповий	Не виставляємо однаковий бал автоматично. Спільна якість продукту є лише частиною доказів; індивідуальний внесок підтверджуємо роллю, проміжними матеріалами, відповідями,

	самооцінюванням та/або взаємооцінюванням.
--	--

8. Як підтвердити індивідуальний внесок

- короткий індивідуальний звіт: «Що саме зробив/ла я?»;
- план або журнал роботи з розподілом ролей;
- чернетки, нотатки, таблиці, тексти, фрагменти продукту, створені конкретним учасником;
- короткі індивідуальні запитання під час захисту;
- самооцінювання й взаємооцінювання за відомими наперед критеріями;
- спостереження вчителя за роботою на проміжних етапах.

Взаємооцінювання не повинно механічно перетворюватися на бал. Це одне з джерел інформації для професійного рішення вчителя.

9. Академічна доброчесність і ШІ

Проектна діяльність передбачає роботу з джерелами. Учень має вміти назвати використані джерела, відрізнити власний внесок від запозиченого, не видавати чужий текст, готовий продукт або згенерований матеріал за повністю власну роботу.

Використання цифрових інструментів або ШІ саме по собі не визначає бал. Його враховуємо відповідно до умов конкретного завдання, правил академічної доброчесності та внутрішніх актів закладу освіти. Важливо, чи прозоро учень описав спосіб використання інструментів, чи перевіряв отриману інформацію, чи відрізняє власний внесок від запозиченого та чи здатний самостійно пояснити й захистити кінцевий результат.

Якщо учень не може пояснити зміст «власного» продукту, це є доказом недостатньо продемонстрованого навчального результату, насамперед за К1–К3, а не приводом автоматично «карати за ШІ».

10. Що НЕ повинно впливати на бал саме по собі

- вартість матеріалів або техніки;
- професійність дизайну, монтажу чи друку;
- кількість слайдів, сторінок, фотографій;
- наявність платних програм або обладнання;
- ефектність виступу без достатнього змісту;

- допомога дорослих, якщо вона дозволена, прозора й не підміняє власний навчальний результат учня;
- особиста симпатія вчителя до теми, стилю чи позиції автора.

11. Спірні випадки

Ситуація	Як оцінюємо
Презентація дуже гарна, але зміст поверховий	К3 не компенсує слабкий К1; високий загальний результат неможливий.
Група створила сильний продукт, але один учень майже не працював	Його бал визначаємо за власними продемонстрованими результатами; спільний продукт не дає автоматично спільної оцінки.
Учень виконав багато технічної роботи, але не може пояснити зміст	Внесок у К4 може бути підтверджений, але К1–К3 оцінюємо за реально продемонстрованими вміннями.
Учень використав лише 1–2 джерела	Не автоматичний недолік: оцінюємо достатність, якість і доречність джерел для конкретного завдання.
Джерело — Вікіпедія	Не забороняємо автоматично; оцінюємо критичність використання, перевірку ключових відомостей та доречність для завдання.
Проект не завершено через об’єктивні обставини	Оцінюємо ті результати, які реально продемонстровано; за можливості надаємо інший спосіб завершити/представити роботу.
Учень хвилюється під час захисту	Не знижуємо бал за сам факт хвилювання; оцінюємо зміст і зрозумілість комунікації відповідно до віку.
Учасники мали різні ролі	Це нормально. Не вимагаємо однакових дій від усіх; оцінюємо якість виконання власної ролі й досягнуті результати.

12. Вікова прогресія 5–9 класів

Класи	Очікуваний рівень самостійності
5–6	Проектне завдання чітко структуроване вчителем; обмежене коло джерел; просте планування; ролі визначаються з допомогою; коротка рефлексія.

7	Більша самостійність у плануванні й доборі інформації; аргументування вибору; усвідомленіша взаємодія; перевірка джерел за визначеними критеріями.
8–9	Самостійніше формулювання проблеми/мети, добір і зіставлення джерел, обґрунтування рішень, розподіл ролей, корекція роботи та змістова рефлексія.

13. Алгоритм учителя

1. До початку роботи визначте, які саме результати навчання перевіряє проєкт.
2. Повідомте учням мету, продукт, термін, дозволені ресурси та критерії К1–К4.
3. Для групового проєкту зафіксуйте спосіб підтвердження індивідуального внеску.
4. Під час тривалого проєкту зберіть хоча б один проміжний доказ процесу.
5. Оцініть К1: чи розв'язано навчальне завдання й наскільки якісний зміст.
6. Оцініть К2: як учень працював з інформацією/доказами та джерелами.
7. Оцініть К3: чи відповідає продукт завданню та чи здатний учень його представити й пояснити.
8. Оцініть К4: планування, самостійність, внесок, співпрацю й рефлексію.
9. Визначте рівень і конкретний бал, співвідносячи продемонстровані результати із загальними критеріями відповідного бала за наказом № 722. Не виводьте механічне середнє між К1–К4.
10. Дайте короткий зворотний зв'язок: сильна сторона + конкретний наступний крок.

14. Готова рубрика вчителя

Критерій	Високий 10–12	Достатній 7–9	Середній 4–6	Початковий 1–3
К1. Зміст / мета	☐	☐	☐	☐
К2. Інформація / дослідження	☐	☐	☐	☐
К3. Продукт / представлення	☐	☐	☐	☐
К4. Організація	☐	☐	☐	☐

/ внесок / рефлексія				
-------------------------	--	--	--	--

Конкретний бал: _____

Короткий коментар: _____

Сильна сторона: _____

Наступний крок: _____

15. Лист індивідуального внеску учня в груповий проєкт

Учень/учениця: _____

Тема проєкту: _____

Моя роль у групі: _____

Запитання для короткої рефлексії	Відповідь
Що конкретно я зробив/ла для спільного результату?	
Які джерела / матеріали / дані я опрацював/ла?	
Яке рішення або ідею я запропонував/ла?	
Яка складність виникла і як я допоміг/ла її подолати?	
Що в нашому продукті я можу самостійно пояснити?	
Що наступного разу я зробив/ла б інакше?	

Підтвердження вчителя / примітка: _____

16. Приклади зворотного зв'язку

- «Мету проєкту досягнуто; особливо сильний добір джерел. Наступний крок — чіткіше обґрунтовувати висновки».
- «Ти виконав/ла свою роль відповідально й можеш пояснити власний внесок. Під час наступного проєкту спробуй активніше долучатися до планування».

- «Продукт зрозумілий і практичний; перевіряй ключові факти щонайменше за двома надійними джерелами, коли це доречно».
- «Презентація вдала, але частину висновків треба пов'язати з даними, які ви зібрали».
- «Команда працювала злагоджено; твій особистий внесок підтверджено чернетками та відповідями під час захисту».

17. Нормативні та програмові джерела

- Наказ МОН України від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів» — у чинній редакції з урахуванням змін, внесених наказом МОН від 29.06.2026 № 1001.
- Державний стандарт базової середньої освіти.
- Типова освітня програма для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти.
- Чинні модельні навчальні програми для 5–9 класів, рекомендовані МОН.
- Чинні навчальні програми, розроблені на основі модельних програм; вони відповідають Державному стандарту й оновленій Типовій освітній програмі.
- Модельні програми з виразною проєктною складовою використовуються як додатковий методичний орієнтир щодо планування, дослідження, роботи з джерелами, командної взаємодії, представлення продукту та рефлексії.